

In memoriam

Vigvári András

Nehéz feladat pár nappal *Vigvári András* távo-zása után összefoglalni, mit jelentett a szemé-lye, munkássága mind a hazai fiatal és idősebb kutatók, mind pedig az egyetemi hallgatók és a gyakorlati szakemberek számára. Ahhoz, hogy személyét, munkásságát értékelni tudjuk, össze kell fognunk: három, a kutatói pályán Vigvári András által elindított tanítványa most közösen próbálja meg a közpénzügyek és a banküzem egyik legnagyobb hazai „rendszerezőjének” szakmai és személyes nagyságát bemutatni, aki velünk megismertette a tudományt.

Vigvári András 1955-ben született Budapes-ten. Munkássága a Marx Károly Közgazdaság-tudományi Egyetemen kezdődött oktatóként, majd több minisztériumban töltött be vezető tisztséget. 1992-től banki pályára lépett: előbb a Budapest Banknál, majd a Postabank és Taka-rékpénztárnál elemzési és ellenőrzési területen dolgozott. 1997-ben pénzügyi szakközgazdász, illetve posztgraduális bankdiplomát szerzett. Az Állami Számvevőszéknél 1999-től 2011-ig dolgozott. Egyetemi pályafutása 2000-ben in-dult újra, 2003-ban habilitált, majd több hazai felsőoktatási intézményben kapcsolódott be a fiatalság tudományos pályára történő felkészí-tésében. Több OTKA- és OKTK-pályázatnak vezetője és kutatási témavezetője volt. Téma-vezetőként hét fiatal kutató jutott el a doktori fokozat megszerzéséig. Vigvári András tudomá-nyos munkássága – amelyet 23 monográfia és 231 tudományos cikk is méltón fémjelez – a hazai közpénzügyi és banki szakma egyik tá-jékozódási pontja. A mai magyar közpénzügyi szakirodalom minden bizonnyal leggyakrabban idézett tudományos képviselője volt.

A tudomány „ízének” megismerése sokak számára a közpénzügyek témakörében végzett

munkásságának köszönhető. Tőle tanultuk meg, hogyan működik az állam és milyen dilemmák mentén kell jól kormányozni. Ő volt az, aki új gondolatokat tudott vinni az állampénzügyek ta-nulmányozásába, hiszen még a nehezen érthető elméletek is értelmet nyertek, ha azokat ő magya-rázta el. Vigvári professzor tudatosította sokunk-ban, hogy a belső ellenőrzés nem csupán lehetőség egy szervezetnél, hanem közgazdasági szükségsze-rűség is, amely éppúgy építkezik elméletekre, mo-dellekre, mint gyakorlati tudnivalókra. Számos munkájában érezhető ez a fajta többcélúság, ami által munkái szélesebb rétegeket értek el.

Az olyan könyvei, mint a „Közpénzügyeink”, a „Pénzügy(rendszer)tan” segítenek a fo-galmak közötti árnyalatok megértésében, az információkat jól strukturáltan rendszerezik az olvasók számára. Művei a mai napig úgy az új kutatások előtt, mint az egyetemi előadásokra való felkészülés során rendkívül hasznosak.

Az önkormányzati rendszer megreformá-lása érdekében készített elemzései, kutatásai szintén kiemelendők. Nemcsak azt vizsgálta, hogy az önkormányzati rendszer „konfliktus-konténer” megtelt-e a felemás szabályozásokkal, hanem azt is segítette felvázolni, merre kell keresni a kiutat. A településtípusok szerinti empirikus vizsgálatait, amelyeket részben az Állami Számvevőszéken, részben a Helyi Ob-szervatóriumon keresztül kollégáival végzett, hisszük, hogy meghallgatásra találtak a kor-mányzatban. Gyakran hangoztatta: nem lehet finanszírozási reformról beszélni a feladatok reformja nélkül, illetve hogy külföldi szakmai standardokat át lehet venni a magyar gya-korlatba. Neki köszönhető, hogy ma már az önkormányzati kockázatok problémaköréről sok egyetemi hallgató hall tanulmányai során,

ahogy arról is, hogy az államháztartás információs rendszere nem mindig tükrözi a valóságot.

Mint ma már tudjuk, az államháztartásban a működési és felhalmozási költségvetések egymás irányába „átjárhatók”. Néhány éve ezért az államháztartási gazdálkodás problémáinak súlyosságát érzékeltetendő, megírta A családi ezüst című könyvét, amely a címmel összhangban a működési problémák legvégső szintre jutását, a nemzeti tartalékok felélésének veszélyét írta le, mutatta be.

Vigvári András munkássága a banküzem témakörében is kiemelkedő. Publikációi és témavezetései elsősorban a bankszabályozáshoz, a banki kockázatok kezeléséhez kapcsolódtak. Munkáiban az ellenőrzés eredményes, hatékony és gazdaságos működésben játszott meghatározó szerepét hangsúlyozta. Vizsgálta a dereguláció következményeit, a 2007-ben kibontakozó válság banki tőkekövetelményre, illetve annak szabályozására gyakorolt hatásait. Szembeállította egymással a 2000-es évek közepéig tartó deregulációs és liberalizációs törekvéseket, a válság indukálta meglehetősen komplex és szigorú szabályozási hullámmal.

Vigvári András nemcsak szakmai kérdésekben, hanem az oktatásban is távlatokban gondolkodott. Munkahelyein (Budapesti Gazdasági Főiskola, Miskolci Egyetem, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem) névéhez köthető a pénzügyi és számviteli, illetve kontrollingszakok, szakirányok mintatantervének kidolgozása is. Arra törekedett, hogy a szilárd elméleti, közgazdaságtani alapok mellett a hallgatók megismerjék a mai modern megközelítéseket, alternatívákat, valamint hogy a gyakorlatban is jól hasznosítható tudásra tegyenek szert. Nézeteket mutatott be és ütköztetett mind a közszeztort, mind a pénzintézeteket érintő kérdésekben. Számos hallgató számára adott iránymutatást, segítette őket objektív látásmódjával.

Tanárként végtelen türelemmel, udvariassággal és odafigyeléssel kezelte az apróbb hibákat, megértette az egyéni teljesítmények mögött meghúzódó emberi problémákat. Mindig éles

kritikát fogalmazott meg a kisszerűséggel és a korlátozott gondolkodással szemben. Tanárként a legjobbra – az önálló gondolkodásra – nevelt, és a döntést mindig a hallgató kezében hagyta. Mentorként óvott, vigyázott, de mindig törekedett arra, hogy a megfelelő pillanatban lépjen ki a hátunk mögül, hogy a harcot már egyedül vívjuk meg, mert tudta, hogy erre már egyedül is képesek vagyunk. Úgy tudta fogni a kezünket, hogy bár éreztük, észre sem vettük. Sokat köszönhetünk neki azért, amilyen emberekké váltunk. Volt egy különleges képessége, amellyel meglátta minden tanítványában azt, amik még nem vagyunk, de amivé válni szeretnénk.

Szerzőként igyekezett a végtelenségig tökéletesíteni gondolatait. Sokat, aprólékosan dolgozott a ritka, ám annál értékesebb perceiben, amit a munkára tudott szánni. Kezéből nem kerültek ki félig elkészített anyagok, lezáratlan gondolatok, befejezetlen mondatok. Gondolataiban tömören és egyértelműen fogalmazta meg a lényegét, arra ösztönözve az olvasót, hogy folyamatosan tökéletesítse tudását annak érdekében, hogy képes legyen bekapcsolódni egy-egy gondolatmenetébe. Könyveiből, írásaiból a rendszerben való gondolkodást sajátíthattuk el.

Kollégaként a segítőkészség, az úriemberség és a végtelen udvariasság jellemezte. Ereje teljében a végtelenségig hitt a változás erejében. Abban, hogy amíg a változás vesz körül, addig van fejlődés, a megkristályosodott állapotok pedig mindig kudarcra vannak ítélve.

A megemlékezést *Váci Mihály* szavaival szeretnénk zárni: „*Olyan csönd van így nélküled, hogy szinte hallani, amit még utoljára akartál mondani.*” Vajon mit akart volna még mondani nekünk, milyen iránymutatással szolgált volna még számunkra? A választ már csak a minket övező csöndben lelhetjük meg, és csak remélni tudjuk: méltók leszünk egyszer arra, hogy tanítványai lehettünk.

*Halmosi Péter
Lamanda Gabriella
Pocsai Erzsébet*